

18

รู้จักนักคิด
Know the Thinker

Dr. Saisuree Chutikul

Vice Chairman,
UN Committee on the Rights of the Child
Member, National Education Commission

*** ACCORDING TO THE NEW CONCEPT OF EDUCATION, WHAT IS THE MEANING OF "LIFELONG LEARNING" IN YOUR OPINION?**

Lifelong learning has no fixed form. Everyone at all ages can learn in formal, non-formal and informal education. People can study from birth to death, non-stop. It's all-the-time and constant learning, which can be done anytime, anywhere. Man should not stop the quest for learning. He should always be curious. Don't let the flame burn down. The more knowledge and information, the more chances of accurate decision-making.

According to the new concept in education, the old one in which schools feed knowledge to learners should be changed to stimulating learners to think and learn principally according to their potential and interest. **Learning mainly from schools must be changed to learning from other sources** to be in line with the improvement direction of Thai society to be a learning one. Therefore, lifelong learning doesn't mean that after finishing schools, learning will immediately stop. They must train themselves to continuously search for knowledge from every source around them, whether it be work place, family or social gathering.

*** DOES LIFELONG LEARNING HAPPEN MOSTLY OUTSIDE EDUCATIONAL INSTITUTIONS?**

Certainly. A lot of learning occurs outside schools in the surrounding from people and nature. However, as we spend at least 9-16 years in schools and universities, we aim to study only what schools have to offer. This makes us understand that after finishing compulsory education, the learning is over. Therefore, these educational institutions should have significant roles in supporting learners to want to learn all the time. Teachers must always stress that children must learn from their surrounding together with textbooks. Don't stay immobile. These must be cultivated from their childhood. **In addition to schools, families are the most valuable learning sources that can instill learning habits.** At home, parents must encourage children to love reading but not by forcing. It's to create natural reading atmosphere by placing books in every corner of the house. Parents then should gradually suggest them to see that books are their surroundings. When children pick up books, it's OK though they can't read, they

ดร. สายสุรี จุติกุล

รองประธานกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ
กรรมการ - คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

*** ตามแนวคิดของการศึกษาแนวใหม่ ความหมายของ "การศึกษาตลอดชีวิต" ในความคิดของอาจารย์เป็นอย่างไร**

การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่ไม่มีรูปแบบตายตัว ทุกคน ทุกวัยสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในระบบการศึกษา นอกระบบ และตามอัธยาศัย และเรียนรู้กันได้ตั้งแต่แรกเกิดจนตาย ไม่มีการหยุดนิ่ง เป็นการเรียนรู้ตลอดเวลา และอย่างสม่ำเสมอ กระทำได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มนุษย์ไม่ควรหยุดที่จะใฝ่รู้ ต้องอยากรู้อยากเห็นตลอดเวลา อย่าให้สิ้นไฟ ยิ่งรู้มาก ยิ่งมีข้อมูลมาก ก็ยิ่งมีโอกาสในการตัดสินใจถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

แนวความคิดใหม่ในการศึกษา จากเดิมเป็นแบบที่โรงเรียนป้อนความรู้ให้กับผู้เรียน ควรปรับเปลี่ยนมาเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเรียนตามศักยภาพและความสนใจของตนเป็นหลัก **และต้องเปลี่ยนจากการเรียนรู้จากโรงเรียนเป็นหลักไปเป็นการเรียนรู้จากแหล่งอื่นๆ ประกอบด้วยตลอดเวลา** เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปรับปรุงสังคมไทยให้กลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพราะฉะนั้น การเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงไม่ใช่การเรียนเพียงแค่จบด้านวิชาการในโรงเรียนแล้ว ผู้เรียนจะหยุดเรียนทันที แต่ต้องฝึกตนให้เป็นผู้แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จากทุกๆ แหล่งที่อยู่รายรอบตัวเอง ไม่ว่าจะเรียนจากสถานที่ทำงาน จากครอบครัว จากแวดวงสังคม

* การเรียนรู้ตลอดชีวิตส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นนอกสถานศึกษาใช่หรือไม่

ถูกต้อง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนอกโรงเรียนมีมากมาย และส่วนใหญ่มักเกิดในสิ่งแวดล้อม จากบุคคลแวดล้อม และธรรมชาติใกล้ตัว แต่เนื่องจากชีวิตของเรามีเวลาอยู่ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอย่างน้อยๆ ประมาณ 9-16 ปี ทำให้เรามุ่งเรียนเฉพาะในสิ่งที่โรงเรียนนำเสนอ และทำให้เราเข้าใจไปว่า เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว การศึกษาก็สิ้นสุด เพราะฉะนั้นสถานศึกษาเหล่านี้จึงควรมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ตลอดเวลา ครูต้องย้ำบอกเสมอว่า เด็กต้องเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวไปพร้อมๆ กับตำรา อย่าหยุดนิ่ง สิ่งเหล่านี้ต้องมีการปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากในโรงเรียนแล้ว ครอบครัวเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่าและสามารถปลูกสร้างนิสัยอยากเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด ที่บ้านเอง พ่อแม่ต้องส่งเสริมให้ลูกรักการอ่าน แต่ไม่ใช่ด้วยการยัดเยียดหนังสือให้อ่าน แต่เป็นเรื่องของการสร้างบรรยากาศการอ่านอย่างเป็นธรรมชาติ ด้วยการวางหนังสือไว้ทั่วทุกมุมบ้าน พ่อแม่ค่อยๆ ชี้ชวนให้เด็กเห็นว่าหนังสือเป็นสิ่งแวดล้อมข้างตัว เมื่อเด็กหยิบหนังสือมาอ่าน แม้จะอ่านไม่ออก ก็ไม่เป็นไร ดูรูปไปก่อนก็ได้ เด็กจะค่อยซึมซับไปเอง เป็นการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ และจะกลายเป็นนิสัยที่สร้างคุณค่าให้ตัวเองในระยะยาว หากเขาอยากซื้อหนังสือ ก็ควรซื้อให้ เมื่อเขามีคำถามก็อย่าสกัดกั้นความอยากรู้อยากเห็น ต้องตอบคำถามให้เด็กเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้เราต้องไปหาความรู้มาตอบเด็ก เราเองก็ได้เรียนรู้ไปด้วย

นอกจากนี้ เรายังเรียนรู้จากเพื่อนๆ จากผู้ใหญ่คนอื่นๆ จากสื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดต่างๆ เป็นต้น จะโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม เพราะฉะนั้นสื่อมวลชนต่างๆ จึงต้องมีการทบทวนคุณภาพของตนอยู่ตลอดเวลา ในกระบวนการวิชาชีพต่างๆ มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพราะวิทยาการและเทคโนโลยีมีความคืบหน้าตลอดเวลา คนที่ทำงานต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน หากปิดตัวเอง ไม่ยอมเรียนรู้ก็จะปรับตัวในสังคมการทำงานไม่ได้

* ปัจจุบันความอยากรู้อยากเรียนหายไปจากกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเพราะอะไร

เพราะเราส่วนใหญ่ต้องไปเรียนในสิ่งที่เราไม่ได้อยากเรียน เป็นการสูญเสียอย่างหนึ่ง หลายคนเรียนจบมาแล้ว ไม่ได้ใช้วิชาที่เรียนมาประกอบอาชีพ แต่อีกหลายคนเก่งกาจในอาชีพของตน โดยไม่ได้ผ่านการเรียนจากสถาบันใดๆ มาก่อน เพราะบรรยากาศและเนื้อหาหลักสูตร รวมทั้งวิธีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ไม่เอื้อต่อความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน เพราะคนเขียนหลักสูตรไม่เคยถามผู้เรียนว่าอยากเรียนอะไร อยากรู้อะไร ตรงกันข้าม ในเวลาเรียน หากมี

can look at pictures. Children then can gradually absorb. It's natural learning and can become a nature that creates value for themselves in the long run. If they want to buy books, parents should buy for them. When they have questions, parents shouldn't block their curiosity but should answer and make them understand. If parents don't know, they must find the answers. We ourselves can also learn.

Furthermore, we also learn from friends, other adults, mass media, electronic media, museums and libraries, whether it be with their awareness or not. Therefore, the mass media must review their quality all the time. **In the process of various professions, learning happens all the time because knowledge and technology always advance. Those who work must learn new things for the progress in working. If they close themselves and don't learn, they can't adapt themselves in working society.**

* AT PRESENT, THE CURIOSITY TO LEARN HAS DISAPPEARED FROM LEARNING PROCESS IN SCHOOLS. WHY IS IT SO?

This is because most of us must learn what we don't want to. It's a kind of waste. Many finished schools but never used what they learned to earn their living. Many others are so proficient in their careers without formal education from any institution. This is because atmosphere and curriculum content as well as instruction method of educational institutions are not favorable to the curiosity of learners. Curriculum writers have never asked what learners want to study and want to know. On the contrary, in class, if anyone asks questions outside textbooks, they not only get no answers but receive strange looks from their teachers and classmates. When curiosity is so much restrained, the curiosity and quest for knowledge will slowly fade.

Today, a new learning atmosphere is created. That is Play + Learn = Plearn or learning creatively integrated with play to create fun learning. However, most interpret that they will learn when there is fun only. If it's not fun, they won't learn. Actually, this is not right because learning sometimes is not fun. It may need patience and suffering. **In fact, we must create the attitude and values that learning is good. In the learning process, motivation must be created and motivation must come from both inside and outside.** When reading books, we get knowledge and like it. Westerners say it's enjoyable. This is to fulfil intrinsic motivation; it's not reading for marks, which is extrinsic motivation. The more you read, the more you know.

* HOW SHOULD COMMUNITIES PARTICIPATE IN THE LEARNING OF CHILDREN?

Strong communities must create process in disseminating knowledge to younger generations.

ใครถามปัญหานอกตำราด้วยความอยากรู้อยากเห็น นอกจากจะไม่ได้รับคำตอบแล้ว มักถูกมองด้วยสายตาประหลาดจากครูและเพื่อนร่วมชั้น เมื่อถูกสกัดกั้นความอยากรู้อยากเห็น ความอยากรู้อยากเห็นและการใฝ่รู้จะค่อยๆ สูญหายไป

ทุกวันนี้มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนขึ้นมาใหม่ในรูปแบบของ Play + Learn = Plearn คือการเรียนผสมผสานกับการเล่นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน แต่คนส่วนใหญ่กลับไปที่ความว่า จะเรียนก็ต่อเมื่อมีความสนุกสนานเท่านั้น ถ้าไม่สนุก ก็ไม่เรียน แต่จริงๆ แล้วไม่ถูกต้อง เพราะการเรียนบางอย่างก็ไม่น่าสนุก อาจต้องอดทนและเป็นทุกข์จริงๆ แล้ว เราต้องสร้างเจตคติและค่านิยมว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ดี ในกระบวนการเรียนรู้ต้องสร้างแรงจูงใจ แรงจูงใจต้องมาจากภายในตัวเราเองและภายนอก อ่านหนังสือแล้วรู้สึกว่าได้ความรู้แล้วชอบ ฝรั่งบอกว่า enjoy ก็เป็นการสนองแรงจูงใจภายในได้ ไม่ใช่ต้องการอ่านเพื่อจะเอาคะแนน ซึ่งเป็นเพียงแรงจูงใจจากภายนอก การอ่านมากก็ยิ่งดีมากขึ้น

*** ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กอย่างไรบ้าง**

ชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ต้องสร้างกระบวนการในการเผยแพร่ความรู้ไปสู่รุ่นลูกหลาน ต้องมีความเข้าใจและมีความคาดหวังร่วมกันว่าเด็กรุ่นต่อไป ต้องดีกว่า เก่งกว่าตน ต้องมีทัศนคติที่ดีต่ออนาคตของชาติ แล้วถ่ายทอดภูมิปัญญาของตนต่อไป อย่างเช่น ชุมชนมีความรู้ในเรื่องการปลูกข้าวทุกแง่มุม ชุมชนและโรงเรียนควรจับมือร่วมกันในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กด้วยตัวเอง เพราะคงไม่มีใครเขียนตำราการปลูกข้าวออกมาได้ดีเท่ากับการบอกเล่าจากปากคำของคนมีประสบการณ์เองโดยตรง หากชุมชนมีความรู้ด้านการผลิต ด้านค่านิยมที่ดีด้านทักษะสังคมที่อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม สิ่งเหล่านี้ควรถ่ายทอดต่อไปให้กับเด็ก บางชุมชนมีการรวมตัวกัน เพื่อจัดการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยหลายแขนง ให้แก่ลูกหลานของตนเองตลอดจนการที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการแจ้งความประสงค์กับโรงเรียนว่าอยากให้เด็กได้รับสิ่งใดบ้าง สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดเป็นแบบแผนของสังคมทั้งระบบที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเยาวชนไทยให้เป็นผู้รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

*** อุปสรรคในการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาคืออะไร**

ตั้งแต่มีการจัดตั้งโรงเรียน แล้วเข้าใจว่าโรงเรียนและครูมีหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็ก แต่ปัจจุบันนี้ชุมชนเริ่มมีความเข้าใจมากขึ้น ครูเองต้องมีหน้าที่ในการสื่อสารกับชุมชนว่า ชุมชนมีความสำคัญยิ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนอนาคตของชาติร่วมกันกับหน่วยงานอื่น อย่างไรก็ตาม แม้ชุมชนจะมีภูมิความรู้ แต่ก็ยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เพราะหน่วยอื่นๆ ของสังคมยังข้องขาในเรื่องของการพัฒนาการศึกษา มีการพูดถึงเรื่องการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง พูดกันแต่เรื่องนโยบาย แต่ยังไม่มีการลงมือกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เราจึงยังขาดแนวทางการกระทำที่ชัดเจน คงต้องใช้เวลามากกว่าที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงการศึกษาร่วมกับโรงเรียนได้อย่างจริงจัง ปัจจุบันนับว่าบ้านเราล้าหลังในเรื่องของการศึกษามากกว่าเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกันเสียอีก

เราปฏิเสธไม่ได้ว่าสังคมให้วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้หลากหลายกับเด็ก แต่วิธีการที่จะให้เด็กเข้าถึงแก่นการเรียนรู้ยังไม่ถูกต้อง อย่างเช่น การมีพิพิธภัณฑ์เพื่อประวัติศาสตร์ ก็เป็นการสร้างให้ดูเท่านั้น ไม่มีการให้ข้อมูล ไม่ให้มีการจับต้องสัมผัส กลุ่มเป้าหมายเด็กจะเกิดการเบื่อหน่าย และหมดความสนใจอย่างรวดเร็ว เสมือนการสอนให้เด็กทำอาหาร แต่บอกเด็กว่าให้ดูเฉยๆ ห้ามแตะต้อง เด็กก็จะ

They must understand and have mutual expectation that next generations are better and more competent. They must have good attitudes to the future of the country and transfer their local knowledge. For example, communities have thorough knowledge about rice planting. Communities and schools should cooperate in transferring knowledge to children by themselves because no one can write a textbook on rice planting better than the words of those with direct experience. If communities have knowledge about production, good values, and social skills based on morality, they should transfer it to children. For example, some communities have gathered to manage knowledge transfer in art, culture and many fields of local wisdom to their own children. Communities should also have an opportunity to inform schools what they want their children to learn. This can create a model of the whole social system to participate in making Thai youths to love lifelong learning.

*** WHAT ARE OBSTACLES IN THE PARTICIPATION OF COMMUNITIES IN MANAGING EDUCATION?**

It's rooted from the setting up of schools and understanding that schools and teachers have duties in educating children. However, right now communities understand better. Teachers also are responsible for communicating to communities that communities' participation is very important in mutually supporting the country's future together with other agencies. However, though communities may have knowledge, they are not ready to do that because **other units of society are still slow in developing education.** People have talked about development, changes, and policies but no one seriously and continuously act. We, therefore, lack clear directions. It may take a long time before communities can join with educational institutions to improve education with schools in a serious manner. At present, our country is still lagging behind in education more than our neighbors in the region.

We can't deny that society has offered diversified raw material for learning to children but the method to make children reach the essence of learning is still not right. For example, historic museums are created for viewing only; no information is given. Nothing can be touched so children target group are bored and lose interest quickly. It's like teaching children to cook but we tell them to watch only. They're not allowed to touch anything. They then can't cook. Or library for children; by nature children will read and learn at the same time. They may make noises but libraries don't allow loud noise. The atmosphere, therefore, doesn't encourage the curiosity and nature of children. **To promote learning, children must be the center. We must pay attention to their needs and integrate this with their nature in learning. True benefits will fall on**

ไม่มีวันทำอาหารได้ หรือห้องสมุดสำหรับเด็ก โดยธรรมชาติของเด็ก เขาต้องอ่านหนังสือแบบอ่านไปเล่นไป ต้องมีเสียงดังบ้าง แต่ห้องสมุดห้ามส่งเสียงดัง บรรยากาศจึงไม่ส่งเสริมต่อการอยากอ่านอยากเห็นและธรรมชาติของเด็กๆ การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ จะต้องให้เด็กเป็นที่ตั้ง สนใจในความต้องการของเขา ประสานเข้ากับธรรมชาติในการเรียนรู้ของเขาด้วยผลประโยชน์ที่แท้จริงจะตกอยู่กับเด็กเอง ไม่ใช่เอาความต้องการหรือความสะดวกของผู้ใหญ่ เป็นตัวกำหนดการเรียนรู้ของเด็ก เราต้องอดทน เพื่อให้เด็กก้าวต่อไปเกิดการเรียนรู้สูงสุด ไม่เช่นนั้น คนยุคใหม่จะเจริญกว่าคนยุคเก่าไม่ได้

* อะไรเป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้ของสังคมไทย

เราคิดกันว่าเป็นค่านิยม เพราะเรายอมให้สังคมหลอมเราให้เป็นในแบบที่เป็นอยู่ แต่เดิมมา เราเป็นสังคมที่ใช้ทักษะการดูและการฟังเป็นหลัก ไม่เน้นในเรื่องการอ่านและการเขียน หรือการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ทั้งยังเป็นสังคมที่มีความเป็นอยู่สบาย จึงขาดการไขว่คว้า ขาดการขวนขวาย เราจึงเสมือนถูกสอนมาให้ไม่อยากรู้ แต่อุปสรรคจริงๆ ก็คือ ตัวเราเอง คือ เราปิดตัวเราเองไม่ให้เรียนรู้ ถ้าจะปรับเปลี่ยนก็ต้องปรับที่ตัวเองก่อน เปิดตัว เปิดโลกทัศน์ของตัวเองด้วยการเรียนรู้ให้มากขึ้น อยากรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่สร้างสรรค์ อยากรู้อะไรให้ใครมาชี้หน้า เราต้องเริ่มที่ตัวเองก่อน แล้ววิสัยการเรียนรู้ของแต่ละคนก็จะฝังลึกร่วมกันเป็นวิสัยการเรียนรู้ของชุมชน กลายเป็นหย่อมหมึกที่แข็งแกร่งขึ้นมา เรื่องการเรียนรู้ฝึกฝนได้ เพราะโดยธรรมชาติ คนเรามีความอยากรู้อยากเห็นอยู่ก่อนแล้ว

การเรียนรู้ และเรียนรู้ให้ตลอดชีวิตเป็นการสร้างคุณค่าให้กับตัวเอง (Value Added) เพื่อประโยชน์ของตัวเองโดยตรงและของสังคม ความรู้คืออำนาจ ทุกคนควรต้องใฝ่รู้ เพื่อหลอมเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วเราจะกลายเป็นประเทศที่มั่งคั่งขึ้นมาได้ ไม่ใช่เพียงแต่มีเงินทางเศรษฐกิจ แต่มีเงินทางความรู้ จริยธรรม การแก้ปัญหา การวางแผนล่วงหน้า และมีเงินทางการสร้างสรรค์

* อาจารย์คิดว่าการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตควรมีรูปแบบอย่างไร

ไม่ควรมีรูปแบบแน่นอน ไม่ควรมีกรอบกำหนด เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา มีอิสระและมีความหลากหลาย ต้องมีแหล่งให้เรียนรู้มากมาย เช่น ตำรา หนังสือทั้งของไทยและต่างประเทศ ห้องสมุดในชุมชน อินเทอร์เน็ต วิดีโอ พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สถาบันต่างๆ เป็นต้น โดยไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่ในรั้วโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นแค่สังคมเล็กๆ การใช้ชีวิตในรั้วโรงเรียนจึงมีความหมายเพียงแค่การเรียนเพื่อให้ได้ปริญญา แล้วเรานำปริญญาไปตีเป็นมูลค่าตัวเลข เป็นเงินเดือนเมื่อประกอบอาชีพเท่านั้น แต่การเรียนรู้จากสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างคุณค่าทางภูมิปัญญาที่มีมูลค่าที่เป็นตัวเงินออกมาได้ แต่เป็นคุณค่าแท้จริงของชีวิต

* ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ที่ดีควรเป็นอย่างไร

ลักษณะแหล่งเรียนรู้ต้องมีความสร้างสรรค์ จับต้องสัมผัสได้ สามารถเรียกให้คนเข้ามาใช้บริการและให้ข้อมูลได้ครบถ้วน อย่างพิพิธภัณฑ์ นอกเหนือจากการจัดแสดงเนื้อหาแล้ว ควรจะมีผู้นำเสนอเรื่องราว ให้ข้อมูล อธิบาย ตอบคำถาม ได้อย่างรอบด้าน อาจจะมีการใช้วีดิทัศน์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมประกอบ

children. The learning of children should not be based on the needs or convenience of adults. We must be patient so that the next generation can have maximum learning; otherwise, the new generation cannot be more developed than the older one.

* WHAT IS THE MOST IMPORTANT OBSTACLE TO THE LEARNING OF THE THAI SOCIETY?

We think that it's the value because we allow the society to melt us to be what we are today. In the past, our society mainly uses the skills in looking and listening, without focusing on reading and writing or analyzing, synthesizing, and creative thinking. Ours is also a comfortable society. We lack the effort to reach for things and are not energetic. It's as if we've been taught not to be inquisitive. However, the real obstacle is we ourselves. We've closed ourselves from learning. The change should be on us first. We must open up our outlook by learning more. We must be curious to know everything creative. Don't wait for anyone to lead the way. We must start with ourselves first and then learning nature of everyone will be accumulated and deep-rooted as the learning of communities. This will become strong grassroots. Learning can be trained because by nature people are curious.

Learning and lifelong learning is to create value to oneself for one's own direct benefits and society's. Knowledge is power. Everyone should have quest for knowledge to melt into a mutual learning society and we can be a rich country, not only economic wealth but also wealth of knowledge, morality, solution, advance plan and creativity.

* IN YOUR OPINION, WHAT SHOULD BE THE FORMAT OF EDUCATION FOR LIFELONG LEARNING?

There shouldn't be any fixed format or framework. The learning can happen all the time with independence and diversity. There must be a lot of learning sources e.g. textbooks, Thai and foreign books, community libraries, Internet, videos, museums, public parks, various institutions. It shouldn't be restricted within schools because schools are small societies. Life in schools is to learn to get degrees and we translate degrees into figures or salaries when we want to make a living. However, learning from society and environment is creating wisdom values, unable to translate into money. It's the true value of life.

* WHAT SHOULD A GOOD LEARNING SOURCE BE?

Learning sources should be creative and touchable, able to attract people to get the service and thorough information. Museums, for instance, in

การนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจขึ้น เพื่อเป็นการเชิญชวนให้คนทั่วไปอยากรู้
อยากเรียน อยากค้นคว้าต่อเนือง และควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายด้วย อาทิ กลุ่ม
เด็กกับกลุ่มผู้ใหญ่ ก็ควรมีวิธีการนำเสนอเรื่องราวและให้ข้อมูลแตกต่างกัน

เพราะฉะนั้นแหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่ที่เรามีอยู่ในขณะนี้ไม่เพียงพอ และ
ไม่ทันสมัย ทั้งไม่เอื้อต่อการเรียนรู้จริงๆ อีกด้วย แล้วเรายังใช้ประโยชน์จากแหล่ง
เรียนรู้ไม่มากพอ อย่างในประเทศญี่ปุ่น ทุกหนแห่งถูกสร้างให้กลายเป็นสถานเรียนรู้
ในชุมชนต่างๆ จะมีสวนหย่อมสาธารณะพร้อมห้องอ่านหนังสือในสวน สำหรับเด็ก
ที่มาวิ่งเล่น มีโอกาสมาแะอ่านได้ คือ เขาใช้ประโยชน์ของสถานที่ต่างๆ ในการสร้าง
ให้เป็นที่เรียนรู้ แม้แต่ในห้างสรรพสินค้าก็มีมุมอ่านหนังสือไว้ให้ บ้านเราก็มี
ร้านหนังสือในห้างฯ หลายแห่งส่งเสริมในจุดนี้เหมือนกัน แต่ผู้ประกอบการก็ต้อง
ส่งเสริมให้ลูกเข้าไปใช้บริการด้วย ฝ่ายผู้ให้บริการก็ไม่ควรหวงหนังสือ แต่ต้อง
เปิดกว้างให้จับต้องได้ มีอารมณ์การเชื้อเชิญ

ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติไม่จำกัด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์กีฬา
และตลาดก็เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีได้เช่นกัน เพราะการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดว่าเป็นแค่
การอ่านหนังสือเท่านั้น แหล่งสาธารณะในชุมชน เป็นสถานที่ที่ให้การเรียนรู้ทักษะ
ในเชิงสังคม (Social Skills) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตพวๆ กับความรู้ที่เรียนในรั้ว
สถานศึกษา นอกจากนี้ ก็ยังมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ แหล่งเรียนรู้ไม่ได้จำกัดเฉพาะ
สถานที่เท่านั้น แต่น่าจะหมายรวมถึง “บุคคล” ด้วย คือ คนที่มีความรู้มากมาย
ในประเทศเราและในต่างประเทศ ผู้สูงวัยที่มีประสบการณ์ในชีวิต ทำอย่างไรจึงจะ
ให้แหล่งเรียนรู้เหล่านี้กับผู้ออกเรียนรู้อันได้ “พบกัน” เพื่อถ่ายทอดความรู้สู่กันได้

*** ในความคิดของอาจารย์ใครเป็นแบบอย่างในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ดีที่สุด**

คนที่ เป็นพ่อแม่ที่ดีในทุกครอบครัว เป็นตัวอย่างของคนที่ต้องเรียนรู้อยู่
ตลอดชีวิตและตลอดเวลา เพราะคนเป็นพ่อแม่ไม่เคยเข้าโรงเรียนเพื่อการเป็นพ่อแม่
แม้จะมีตำราให้อ่านล่วงหน้า แต่แบบแผนในการเลี้ยงลูกของแต่ละครอบครัวจะ
ไม่เหมือนกัน วิธีการของครอบครัวหนึ่งไม่สามารถใช้ได้ดีในอีกครอบครัวหนึ่ง
การเลี้ยงลูกในประสบการณ์จริงๆ จึงเป็นสิ่งที่พ่อแม่ต้องศึกษาและประยุกต์มาใช้
ให้เข้ากับลูกของตัวเอง พ่อแม่จึงต้องศึกษาและเรียนรู้จากสิ่งที่เกิดขึ้น และเรียนรู้
จากพัฒนาการจริงๆ ของลูก พร้อมหาวิธีการในการแก้ไขปัญหา ต้องเรียนรู้ที่จะ
ปรับตัวให้เข้ากับลูกตลอดเวลา ทั้งต้องเรียนรู้ที่นำเอาวิทยาการใหม่ๆ และ
ประสบการณ์ที่แตกต่างจากแหล่งต่างๆ มาใช้ผสมผสานกัน กว่าลูกจะเติบโต
คนเป็นพ่อแม่ต้องเรียนรู้ไม่สิ้นสุด

addition to the content display, should have presenters to provide information, explain and answer well-rounded questions. Videos and appropriate technology can be used to make the presentation more interesting to stimulate the curiosity of the public. This is to encourage their continuous research. Target groups should also be taken into consideration. For example, there should be different approaches in presenting information to children and adults.

Most learning sources we have now are not sufficient and updated. They're not favorable to learning. We haven't made sufficient use from learning sources. In Japan, every place is created to be learning source. There are public parks with reading rooms in communities. Children can run around and drop by to read. The Japanese make use of various places to be learning source. Even in department stores, there are reading corners. In Thailand, many bookstores in department stores also promote this but parents must encourage their children to use the service. Service provides should not be too possessive of their books. They must open up for the touch. It should be inviting.

Natural learning sources are not limited. Department stores, sports centers, and markets can be good learning sources because learning is not limited to reading only. Public places in communities can provide learning of social skills, which is as necessary to life as knowledge learned in educational institutions. In addition, there are other electronics media. Learning sources are not limited to places. They should include “persons.” There are a lot of knowledgeable people in Thailand and abroad e.g. the elderly with life experiences. How to make these learning sources meet with those who want to learn to transfer knowledge?

*** IN YOUR OPINION, WHO IS THE BEST MODEL IN LIFELONG LEARNING?**

Good parents are the best; they are models of those who always want to learn throughout their life. This is because parents never attend parent training schools. There may be books to read in advance but formats in raising children of each family are different. The method of a family cannot work well with another. Raising children is a real experience. Parents, therefore, have to study and apply to their children. They learn from what happens and from real development of their children. They must find methods in solving problems. They must learn to adapt themselves to their children all the time. They must learn to integrate new knowledge and different experiences. Parents must learn infinitely until their children grow up.